

विसंकट *a.* Frightful; dreadful; दंष्ट्राकोटिविसङ्कटैरित इतो धावद्भिराकीर्यते *Mā.* 5. 13; cf. विसंकट. -**टः** 1 A lion. -2 The Ingudi tree.

विसंकुल *a.* Self-possessed. -**लम्** Composure.

विसंगत *a.* Ill-fitted, incongruous, unharmonious.

विसंज्ञ *a.* 1 Insensible, unconscious. -2 Confused (भ्रान्त); आख्यातु नो भवाञ्छीघ्रं विसंज्ञाः स्मेह सर्वशः *Mb.* 3. 142. 53.

विसदृश *a.* Unlike, dissimilar.

विसंधिः Bad or disagreeable *Sandhi* (euphony) or absence of *Sandhi*, regarded as a fault in composition; see *K. P.* 7. ad loc.

विसंभरा The domestic lizard.

विसंमूढ *a.* Utterly bewildered.

विसल See विसल.

विसिनी See विसिनी.

विसिल See विसिल.

विस्त्रिका, -**विस्त्री** Cholera; सूचीभिरिव गात्राणि तुदन् संतिष्ठतेऽनिलः । यस्याजीर्णेन सा वैचैर्विस्त्रिणीति निगद्यते *Bhāva P.*

विस्त्र *a.* Confused, disordered.

विसूरणम्, -**णा** Distress, sorrow; संप्राप्तविसूरणस्त्वरितं परवारणः *V.* 4. 19.

विसूरितम् Repentance, distress. -**ता** Fever.

विस्त 1 *P.* 1 To spread, be extended or diffused; चक्रीवदङ्गरुहधूम्ररुचो विसस्तुः *Si.* 5. 8; 9. 19, 37; विभियमाना विससार सारसान् *Ki.* 8. 31; 10. 53; 16. 35. -2 To return. -*Caus.* 1 To spread, stretch. -2 To cause to prevail or spread.

विसरः 1 Going forth. -2 Spreading, extending. -3 Crowd, multitude, herd, flock. -4 A large quantity, heap; चर्माभोविसरविवर्तनैरिदानीम् *Mā.* 1. 37.

विसारः 1 Spreading out, expansion, diffusion. -2 Creeping, gliding. -3 A fish. -**रम्** 1 Wood. -2 Timber. -**री** The region of the winds.

विसारिन् *a.* (-**णी** *f.*) 1 Spreading; diffusing. -2 Creeping, gliding. -3 Expanded (विस्तृत); विसारिभिः पुष्पविलोचनैर्लताः *Ki.* 8. 11. -*m.* A fish.

विसारिणी *Glycine Debilis* (*Mar.* रानउडीद).

विस्तृत *p. p.* 1 Spread out, extended, diffused. -2 Extended, stretched. -3 Uttered, spoken.

विस्तृवर *a.* (-**री** *f.*) 1 Spreading about, being diffused; विस्तृवरैरम्बुस्रुहां रजोभिः *Si.* 3. 11; विमलचन्द्रविस्तृवरचन्द्रिका *Rām. ch.* 4. 58; विस्तृवरेण यशःसमुदायेन *Cholachampū p.* 15. -2 Creeping, gliding.

सं. इ. को... १८६

विस्मर *a.* Creeping along, gliding, moving gently; विस्मरहेषितहयः *Ve.* 4.

विस्ज 6 *P.* (also *Ā.*) 1 To abandon, leave, give up; विस्ज सुन्दरि संगमसाध्वसम् *M.* 4. 13; पूर्वार्धविस्जतल्पः *R.* 16. 6; *Bv.* 1. 78. -2 To let go, let loose. -3 To shed, pour down; त्वद्विप्रयोगाश्रु समं विस्जम् *R.* 13. 26. -4 To send, despatch; भोजेन दूतो रघवे विस्जः *R.* 5. 39. -5 To dismiss, allow to go, send away; प्रतियुद्ध वचो विससर्ज मुनिम् *R.* 8. 91; 14. 19. -6 To give; पित्रा विस्जं मदपेक्षया यः श्रियं युवाप्यङ्कगतामभोक्ता *R.* 13. 67; 18. 7. -7 To send or cast forth, emit, dart; विस्जति हिमगर्भैरभिभिन्दुर्मयूखैः *S.* 3. 4. -8 To drop, let fall, strike; विस्ज शूद्रसुनौ कृपाणम् *U.* 2. 10. -9 To utter; फणवानिवैष विससर्ज चेदिपः *Si.* 15. 62. -10 To cast off, repudiate. -11 To create, produce; कल्पक्षये पुनस्तानि कल्पादौ विस्जाम्यहम् *Bg.* 9. 7. -12 To deliver, hand over to. -13 To evacuate the bowels. -14 To release (one's self) from. -*Caus.* 1 To emit, pour forth, shed. -2 To send away, dismiss. -3 To spare. -4 To cast off, repel, repudiate. -5 To lose. -6 To divulge, publish (news).

विस्ज्यम् Creation of the world; कालो वशीकृतविस्ज्य-विसर्गशक्तिः *Bhāg.* 7. 9. 22.

विसर्गः 1 Sending forth, emission. -2 Shedding, pouring down, dropping; पुरं नवीचक्रुर्पां विसर्गान् मेवा निदाघ-ग्लपितामिवोर्वाम् *R.* 16. 38. -3 Casting, discharge; सरहस्यो धनुर्वेदः सविसर्गोपसंयमः *Bhāg.* 1. 7. 44. -4 Giving away, a gift, donation; आदानं हि विसर्गीय सतां वारिसुचामिव *R.* 4. 86 (where the word means 'pouring down' also). -5 Sending away, dismissal; हरणं च विसर्गं च शाल्वेन च विसर्जनम् *Mb.* 5. 175. 37. -6 Creation, creating; नियमे च विसर्गे च भूतात्मा मानसस्तथा *Mb.* 12. 239. 12; secondary creation; ब्रह्मणो गुणवैषम्यादिसर्गः पौरुषः स्मृतः *Bhāg.* 2. 10. 3. -7 Abandonment, relinquishment; न निष्कयविसर्गाभ्यां भर्तुर्भार्या विसुर्यते *Ms.* 9. 46. -8 Voiding, evacuation; as in पुरीषविसर्ग. -9 Departure, separation. -10 Final beatitude. -11 Light, splendour. -12 A symbol in writing, representing a distinct hard aspiration and marked by two perpendicular dots (·). -13 The southern course of the sun. -14 The penis. -15 Destruction of the world; कालो वशीकृतविस्ज्यविसर्गशक्तिः *Bhāg.* 7. 9. 22. -16 The function of the world (सृष्टिन्यापार); भूतभावोद्भवकरो विसर्गः कर्मसंज्ञितः *Bg.* 8. 3.

विसर्जनम् 1 Emitting, sending forth, pouring down; समतया वसुष्टिविसर्जनैः *R.* 9. 6. -2 Giving away, a gift, donation; *R.* 9. 6. -3 Voiding; वाग्बभिविप्रमादित्यमपः पश्यंस्तथैव गाः । न कदाचन कुर्वीत विष्मृत्तस्य विसर्जनम् ॥ *Ms.* 4. 48. -4 Casting off, quitting, abandoning; श्रुतदेहाविसर्जनः पितुः *R.* 8. 25. -5 Sending away, dismissal. -6 Allowing (the deity invoked) to go (opp. आवाहन). -7 Setting a bull at liberty on certain occasions. -8 Driving out (cows to pasture). -9 Product, creation.

विसर्जनीय *a.* To be abandoned &c. -**यः** = विसर्ग (12) *q. v.*